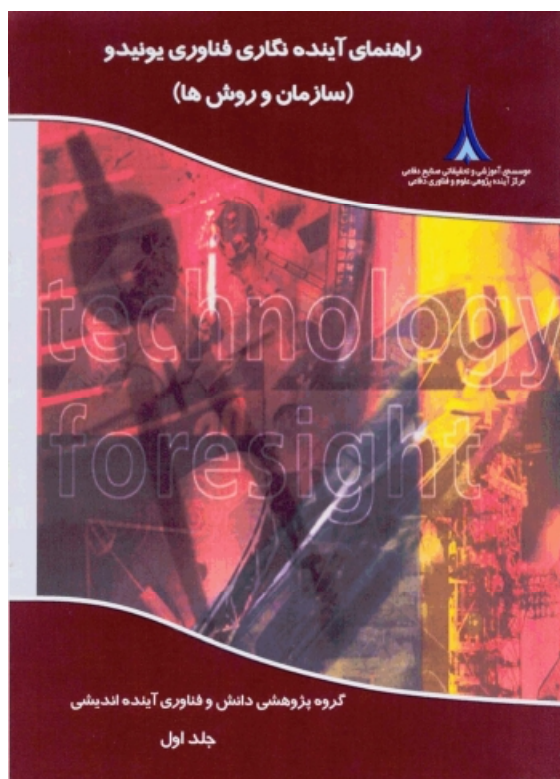

معرفی کتاب

راهنمای آینده‌نگاری فناوری یونیدو (دو جلد)

مهندس عقیل ملکی فر

مؤلف: گروه آینده‌نگاری سازمان توسعه ملل متحد (یونیدو)

مترجم: اندیشگاه آتی‌نگار

ناشر: مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری دفاعی

نگارش و انتشار کتابی جامع در زمینه‌ی آینده‌نگاری فناوری به‌طور اخص و آینده‌نگاری به‌طور اعم یکی از آرزوهای دیرینه‌ی آینده‌پژوهان کشور بوده، که خوشبختانه با ترجمه و انتشار محدود این کتاب به واقعیت پیوسته است.

اما آینده‌نگاری فناوری چیست، چرا مهم است، و در چه سطحی انجام می‌شود، و روش‌ها و تکنیک‌های رایج این کتاب کدامند؟ در پاسخ باید گفت که آینده‌نگاری یکی از دو سنت مرسوم در آینده‌پژوهی است که در جامعه‌ی شرقی ژاپن، از سال ۱۹۷۰ به این سو رایج شده، و از سال ۱۹۹۰ به تمامی کشورهای پیشرفته‌ی صنعتی و پاره‌ای از کشورهای تازه توسعه‌یافته سرایت کرده است. دیگر سنت آینده‌پژوهی را که منشاء غربی، و خاصه آمریکایی دارد، سنت "پیش‌بینی" می‌نامند. هر دو سنت در اصل به این منظور ابداع شده‌اند که افراد، سازمان‌ها، کشورها و مناطق مختلف جهان بتوانند به ورای مسایل موقت و جاری بپردازند، آینده‌های ممکن و مطلوب خود را بشناسند، و مسیرهای تحقق آینده‌های مطلوب خود را انتخاب کنند. مع‌هذا باید دانست که

تفاوت‌های اصولی - دست‌کم در اهداف عملیاتی - آینده‌نگاری و پیش‌بینی و همچنین در روش‌های این دو سنت وجود دارد. به‌عنوان مثال، سنت پیش‌بینی بیشتر معطوف به پیش‌بینی آینده‌های ممکن و محتمل است، در حالی که آینده‌نگاری بر خلق یک چشم‌انداز مشترک در میان تمامی ذی‌نفعان، و مآلاً بر خلق آینده متمرکز است.

از دیدگاه روش‌شناسی، پیش‌بینی عمدتاً توسط گروه‌های معدودی از خبرگان انجام می‌گیرد، در حالی که آینده‌نگاری توسط کثیری از گروه‌های ذی‌نفع و صدها کارشناس و متخصص از حوزه‌های علمی، فنی، اجتماعی، صنعتی، اقتصادی و سیاستی صورت می‌گیرد.

هدف اصلی آینده‌نگاری فناوری - صرف‌نظر از آنکه چگونه تعریف شود - شناسایی زمینه‌های تحقیقات استراتژیک، و نیز فناوری‌های نوظهور کلیدی در سطح ملی، بخشی و شرکتی برای تخصیص بهینه‌ی منابع به حوزه‌های خوش‌آتیه‌ی فناوری است (هرچند این کار می‌تواند در سطح فراملی نیز انجام گیرد).

البته، اهدافی ضمنی و ظاهراً فرعی نیز بر آینده‌نگاری مترتب است که آن‌ها را هدف‌های فرایندی می‌نامند. این هدف‌ها گاهی از هدف‌های اصلی آینده‌نگاری مهم‌ترند. یکی از مهم‌ترین هدف‌های فرایندی آینده‌نگاری را می‌توان "شبکه‌سازی‌های اجتماعی" میان صنایع، شرکت‌ها و گروه‌های ذی‌نفع قلمداد کرد. هدف فرایندی دیگری که از اهمیت کمتری برخوردار نیست، رسیدن به اجماع در مورد آینده‌های مطلوب در میان ذی‌نفعان است.

این کتاب در دو جلد تالیف شده است که جلد اول آن با عنوان "سازمان و روش‌های آینده‌نگاری فناوری و جلد دوم آن با عنوان "آینده‌نگاری در عمل" منتشر شده است. جلد دوم مشتمل بر انواع موردکاوی‌ها در سطوح مختلف ملی، بخشی و شرکتی است، و به افراد مختلف اجازه می‌دهد تا از نزدیک با مناسب‌ترین تجربیات آینده‌نگاری فناوری آشنا شوند.

در صورت نیاز به این دو جلد کتاب می‌توانید با انتشارات اندیشکده آصف، تلفن‌های ۸۸۷۰۵۶۷۵-۷ آقای کریمی تماس حاصل فرمایید.